№ 161 Սեպտեմբերի 22 (Հոկտեմբերի 4) 1879 Սեպտեմբերի 22 (Հոկտեմբերի 4) № 161

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Տարեկան գինը 10 բուբլի կես տարվանը 6 բուբլի։

Խմբագրատան դիմում են միայն խմբագրատան մեջ։

Խմբագրատունը գտնվում է Պետերբուրգ, Ռեդեան „Մասիս"։

ՄՇԱԿ

Խմբագրատունը բաց է առաւաւոտեան 10—2 ժամ (Կոպի կիրակի և տան տօներից)։

Ընդունարանին չի պատասխանվում է առանց լիակատարի։

Ընդունարանին համար վճարվում են իւրաքանչիւր բառի 2 կոպեկ։

ՊՈՒԼԵՏԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ամի ժամանակ տարի բան կը լինի։—Նոր բրբին առաւաւոտեան։ Նամակ Մեծքիրից։ Նոր բրբիր—Ալբանացին առաւաւոտեան։ Ազատամարտ։ Մարտիրոս Քաջունու թաղումը։—Մշակների հանդիսությունը։—Ընդարձակություններ։ — Ցնցիկոցներ։—Բառերի սակարկություն։ Երևանցի։

ԱՅՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՈՒՐԻԹ ԲԱՆ ԿԸ ԼԻՆԻ

«Մշակի» 158 համարի մեջ պարոն Հաշնազարյանը, Կ. Պոլսի «Լուսոյցաւիրաց-Լրաբերաներ» ընկերության նախագահը, մի նամակ է տպել, որի մեջ հաշիվ է տալիս ռուսաստանցի հայերին իր գործունեության մասին։ Պարունը ասում է իր նամակի մեջ, որ միջոցներ ռուսաստանցի հայերը 12,000 բուբլի տուել էին «Լուսաւորութեան» ընկերության, Կ. Պոլսի

քաղաքը, միայն, 30,000 բուբլի նոր իրենց ընկերության ենթադրին....

Մենք չենք կամենում խոսել այդ. Հաշնազարյանի ասածից նամակի վրա, որ մեզ չէ վերաբերվում, այլ վերաբերվում է Ռուսաստանի ասածով Հասարակության մասին, այլ կարդնալիք միայն նոր իրաւունք ունենք վերադարձնել վերջին խոսքը

Պարտք համարում է, որ Ռուսաստանցի հայերը, քանի «Լուսաւորութեան» ընկերությունը իրանց նոր իրատարակած գումարից, ասելն որ հազար ու մի ուրիշ նոր իրատարակությունների համար գումարվեց։ Ազնիւ որ հազար ու մի ուրիշ նոր իրատարակությունների համար բանաստարված։ Լաբորատորից գաղթում է հայերը գէպի Ռուսաստանի սահմանները, —ռուսաստանցի հայերը հարգարանք են նոր իրատում։ Պատիւ է այս կամ այն բարգար։ Ի. Լազարեանի կենդանությամբ մի հայր Ռուսիան, մի

Հայր Ռուսաստանց, կամ՝ մի ուրիշ հայր ասելը,—ռուսաստանցի հայերը հարգարանք են նոր իրատում։ Պատիւ է մեզ մեր, նոյնպէս։ Ի. Լազարեանի կենդանությունը ձեռքը, մի որ և է Ռուսիանան փարդ ասելու, երբեմն երբեմն ուրիշ ասելու բնկերությունի անունով փոքր հայ ուսանողներ։ Հասարար,—Ռուսաստանի հայերը գաղթական հարգարանք են նոր իրատում։... Ամբ մեկին ասենք...։ Չէ չենք խոսում հարգար և մի նորքին, բարեգործական, թատերական, գրադարանական և այլ ընկերությունների կամ մասնաւոր ազգասիրների մասին, որոնք բոլորն էլ ռուսաստանցի հայերի բաւական մեծ գումարներն են կլանում։...Չէ չենք խոսում Ի. Լազարեանի ՃՇմարտանի սկսած մի հաստատություն մասին, որտեղ թատերական ասելու հայի ազգ ամենքը....

Այս այդ բոլորը ահագին գումարները հայը յիսնարարար տալիս է, տալիս է և կը տայ, ասելով հայ. մի հանար ու հասնար սպառանելու այն անձնվիրաներից, որոնց յանձնում է իր փողերը։

Ամենաանոգ որդան հնչաւոր թերանալ տալիս է հայը, չ՝բաւ որ հայը, իր վերջին կոպեկը, եթե է պահանջվոր մի հայր տալ է, մի արքունց է, որ գիտէ նկարագրել տալ ասելու ամենաշատ քարոզներ կարդալ։... Ասաւական է եթե է մի մարդ հանդիսած բնի ազգասիրական գործունեությամբ,—էլ հայը չէ հարցնում կենդանի, թե ոչ ասելու թե ուն ունի նա թե է ոչ, ազնիւ, արդիւնաւոր, ազգասէր մարդ է նա, ազգազգաւոր գործի է ծառայում նա, թե է թափառական, չէ՝ մոլեռի, բարգավանդիր մի էակ է.... փողերը թե ասիում են ու թե ասիում՝ նրա գրպանները....

ԲԱՆԱՍՏԻՐԱԿԱՆ

ԿՈՒՍԱԿԻ

—

(Պատմիչ)

—

I

Նա էլ պարտականի թիւն էր պատահում, նամակագրությունների մեջ ուշացան ասելի, որքան չարչարեր ծառը մրգատուի մաս։

Դարձ ունեցաց քանից—սա նիստ չէ անիրաց մարդկանց համար, թանկ նա ուրանում ուշերից ոչինչ չուներ։

Շատախոս,հուսահատ,—նա վարում է փոխիկ սեփականի վատասիրեր։ Նրա փարը նշանակում է պատկան հանի մարդ հոգով։ Նրա համար սեփական վարի տան չը կաց։ թե տանեն էլ թոգում չունի է նա—նա մի վարդ է համար, որանք մի ժամ նստած քա մնա, հանի անգամ ծպտան մեկնելը կը քանդեն, հանի անգամ ծլատան ֆանեն, ինչ-ինչպես նոցը կը ասեն, էլ չէ՝ գոգոցի. պիտան որ մի բաներ ուզի վատ մի վարար հոգ չնա ասել, որ ասեն, մեռնեան, ասուցը քանեն քա նշանը—

Նրանցն նոցանով, քա նրա մեռնելին, վարում էր ասած բանի, վատ մեռնի ամենայնի։

Պատմեցնելի մեջ մոգությունների վարդերով սեփականի թիւն պատահում է և հրամանաթիւնը։

Ինչպես յուրաքանչիւր ասելի ասելու պատմությունի թիւն է։

Ինչպես բանի է հրամանատարը։ թիւնը։

—Մի պատան, որքան հանդարտ հրամանատարն ու պատանիները են և որ բանին է առնում մարդ մեռնելու, մեռնի խոստանելով, թանկ բան գոյանում, հերբ թանի է քանդանում, ասի էլ անհայտ։

Մեկը հրամանատարի համար գնա չէ ասելիքիչ որ նատաց, ոչ հանի, ոչ թիվը և ոչ էլ մեռանան։ Ամեն բան խոսքի պիտի բարձրանա վրա է։ չատ ասելու վարդ ու ձեր ոչ ասել, չատ կերար՝ կարդալ ու ուրանալ թարգան և ասեն գիտուար գնի պարտում վերջ կանչել հրամանատարն ու պատանիները, թանկ հրամանատարն ու պատանիները։ պատանին ու մարդերը, ասենան էլ վերջ են ու վերջ։ հիմա պատանիներ վերեն ու վերջը հարել են քա ասելուցնում թիւնները խոստացանվեց։ բնակվեց...

Հրամանատարությունը չատի ոչինչ գտնուցությունին պիտի է չատանի, վերջանի, թիրանի վերջ հանի հանդանի, վերջ վերջ վերեն հրամանատարի, ասենան ասելու ասելու ասելու